

	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	GEOG 308 Dünyanın iqtisadi coğrafiyası, 6 AKTS	
	Departament	Coğrafiya və Ətraf Mühit	
	Program	Bakalavr	
	Tədris semestri	2020/21-ci tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim	Kərimov Rövşən Nəriman oğlu, c.ü.f.d.	
	E-mail:	rovshan.kerimov@khazar.org	
	Telefon:	+994707881566	
	Mühazirə otağı / Cədvəl		
Konsultasiya vaxtı			
Prerekvizitlər			
Tədris dili	Azərbaycan (yazılı materiallar Azərbaycan və ingilis dillərində)		
Fənnin növü	Məcburi		
Dərsləklər və əlavə ədəbiyyat	<p><i>Əsas:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. D.Mackinnon, A.Cumbers. Introduction to Economic Geography: 3rd edition. Pearson Educ. 2019. 2. James M. Rubenstein. Contemporary Human Geography. 4th Edition. Pearson Education. 2019. 3. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın redaktəsi ilə). Bakı: Sabah. 2011. 584 səh. 4. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. Bakı. 2013, 625 5. Müəllimin elektron mühazirələri. <p><i>Əlavə:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ələkbərov Ə.H., Vəliyev M.Ə., Məmmədov S.M.. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər. Bakı: Çarşıoğlu, 2010, 652 s. 2. Kərimov C., Orucov A., İsrailov H. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin tənzimlənməsi. Beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar. Bakı, 2012, 388 s. 3. R.H.Məmmədov, T. Bəhərçi, V.Z.Mehdiyeva, T.S.Quliyev. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. "İqtis. Un." nəşriyyatı. 2006. 4. İnternet resursları (beynəlxalq iqtisadi təşkilatların hesabatları). 		
Tədris metodları	Mühazirə		
	Qrup müzakirəsi		
	Slayd testləri		
Qiymətləndirmə	Komponentlər	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	Noyabr	30
	Fəallıq		5
	Davamiyyət		5
	Kuiz	1) Oktyabrda, Aralıq imtahan öncəsi 2) Dekabrın ortası	10
	Kurs işi (Layihə)	Son təhvil tarixi: 17 dekabr	10
	Final imtahanı	Yanvar	40
Yekun		100	
Kursun təsviri	<p>"Dünyanın iqtisadi coğrafiyası" kursu ən ümumi mənada ərazi sistemləri və onları yaradan elementlərin qarşılıqlı təsiri və asılılığın təzahürlərini öyrənir. "Dünyanın iqtisadi coğrafiyası"nın tədrisi iqtisadi qloballaşmanın, inteqrasiya proseslərinin gücləndiyi müasir dövrdə çox aktual əhəmiyyət kəsb edir. Qloballaşma dövrünün başlıca</p>		

	<p>xüsusiyyətlərindən biri dünya ölkələrinin inkişafının getdikcə tamlaşan və özü-özünə inkişaf edən sistem kimi formalaşan dünya iqtisadiyyatından asılılığının artmasıdır. Dünyada mövcud olan milli iqtisadiyyatlar, beynəlxalq təşkilatlar və transmilli kompaniyalar dünya iqtisadiyyatının əsas subyektləri və bu fənnin öyrənilmə obyektləridir. Dünya təsərrüfatının formalaşması prosesində əsas rol əmtəə və xidmətlərin ölkələrarası yerdəyişməsindən müvafiq istehsal amillərinin, kapitalın, əmək və informasiya ehtiyatlarının yerdəyişməsinə keçir. Bununla əlaqədar, iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarının oynadığı rolda, strukturunda, yarım sahələrinin inkişafında dəyişikliklər gedir. Bu fənn həmin dəyişiklikləri iqtisadi-coğrafi baxımdan öyrənməklə məşğuldur.</p>
Kursun məqsədi	<p>Kursun məqsədi tələbələr arasında dünya iqtisadiyyatı haqqında biliyin formalaşdırılması, dünya iqtisadiyyatı sahələri, elmi-texniki tərəqqi dövründə onların inkişaf və ərazi üzrə yerləşmə xüsusiyyətləri barədə, dünya təsərrüfatında, onun sahələrində gedən struktur və ərazi dəyişiklikləri haqqında tələbələrdə ətraflı biliklərin formalaşdırılmasıdır.</p>
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Semestrin sonunda tələbələr aşağıdakı məsələləri öyrənmiş olacaqlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dünya iqtisadiyyatının formalaşması tarixi və inkişaf mərhələləri; – Dünya iqtisadiyyatının sahələrini, onların inkişaf və ərazi üzrə yerləşmə xüsusiyyətləri; – Elmi-texniki tərəqqi dövründə dünya təsərrüfatı sahələrində gedən struktur dəyişiklikləri. <p>Tələbələr semestrin sonunda bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Müasir dünyanın iqtisadi mənzərəsi barədə ətraflı təsəvvürə malik olmaq; – Qlobal və regional miqyasda iqtisadi fəaliyyətlər və müxtəlif təsərrüfat sahələrinin inkişafını, rolunu təhlil etmək; – Müasir dövrdə dünya təsərrüfatına təsiri edən amilləri təhlil etmək.
Qaydalar (Tədris siyasəti və qiymətləndirmə meyarları)	<p>Tədrisin keyfiyyətini təmin etmək məqsədilə mümkün qədər illüstrativ materiallara (on-line xəritələrə, qrafik təsvirlərə və diaqramlara) geniş yer ayrılışdır. Dərsin videoyazısını Teams-də yalnız müəllim apara bilər.</p> <p>Davamiyyət 5 balla qiymətləndirilir. Tələbənin dərse onlayn qoşulması, bu prosesə gecikməməsi onun “Davamiyyət” balına yazılır. Tələbənin dərse diqqətlə qulaq asması, axıradək onlayn rejimdən çıxmıyaraq dərsi ekranda izləməsi, onlayn dərsdə danışıq başqasına mane olmaması tələb olunur. Müəllim buna əməl etməyən tələbənin “davamiyyət” balından çıxarıla bilər. Hər 3-cü qayıb tələbənin 1 balını silmiş olur.</p> <p>“Fəallıq” balı tələbənin keçilən mövzuya dair aktivlik göstərməsinə, müzakirələrdə fəal iştirakına, sual-cavabda iştirakına və suallara doğru cavab verməsinə görə verilir. Müəllim tələbənin fəallığını nəzərə almaqla hər dərs qeydlər aparır. Keçmiş mövzunu oxumadan dərse qoşulan tələbə dərsdə tələb olunan fəallığı göstərə bilmir və buna görə semestrin sonunda həmin meyarla görə verilən ballardan məhrum olur.</p> <p>Kuizlər üçün 10 bal ayrılıb. Belə ki, semestr ərzində ən azı 2 kuiz (hər biri 5 ballıq) keçirilir. Kuizlər açıq suallardan və ya test tapşırıqlarından, yaxud hər ikisindən (qarışıq) ibarət ola bilər. Tapşırıqlar müəllimin tələbələr üçün müəyyən etdiyi müddət ərzində yerinə yetirilə bilər. Kuizdə üzürsüz səbəbdən iştirak etməyən tələbəyə əlavə kuiz verilmir.</p>

	<p>Cavablarını gecikdirən tələbələrin işi qəbul olunmaya və ya ballarının bir hissəsi çıxıla bilər. Digər texniki məlumatlar tələbələrə müəllim tərəfindən əlavə izah ediləcək.</p> <p>Layihənin məzmunu minimum 8 A-4 formatlı səhifə həcmində olmalı, maksimum 12 səhifə təşkil etməlidir. Layihə tapşırığının məzmunu mövzunun adına uyğun olmalıdır, belə olmazsa, iş müəllim tərəfindən qəbul olunmayacaq. Layihə Word proqramında yığılıbsa, Times New Roman şrifti, 14 keqel, 1 intervalla yazılır. Səliqəli yazmaq tələb olunur. Layihənin hazırlanmasında internet resursları, o cümlədən yerli və xarici ədəbiyyat, beynəlxalq hesabat və mətbuat materiallarından istifadə oluna bilər. İstifadə olunan ən son ədəbiyyat və ya ən son internet-məlumatlar 20015-ci ildən sonrakı illəri əhatə etməlidir. Layihə işinin birbaşa internetdən endirilib kağıza çıxarılması yolverilməzdir. İşin axırncı səhifəsində mütləq istifadə olunmuş istinad linklərin adları göstərilməlidir.</p> <p>Ən azı 3-4 mənbədən istifadə olunmayaraq yazılmış iş qəbul olunmur.</p> <p>Layihə işinin strukturu belə olmalıdır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tələbənin və mövzunun adı (titul vərəqində). 2. Tədqiqatın məqsədi. 3. Tədqiqatın məzmunu, təhlili, statistik analiz. 4. Nəticə (proqnoz). <p>Layihənin qiymətləndirilməsinin meyarları aşağıdakı kimidir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fikirlərin ardıcılığı, daha müasir ədəbiyyatdan istifadə – 3 bal. 2. Alınan nəticələrin spesifik və konkret olması, illər və ya dövrlər üzrə məntiqi təhlil, səbəb və nəticələrin, təsir edən amillərin və s. elmi cəhətdən düzgün göstərilməsi, doğru nəticə – 4 bal. 3. Təqdimat zamanı qazanılmış biliklərin yaxşı nümayiş etdirilməsi – 3 bal. <p>Layihə işini təhvil tarixindən gec təqdim etmiş tələbə ən az 1-2 bal itirmiş olur.</p> <p>Final və Aralıq imtahanları müəllim tərəfindən ya test, ya açıq sual, yaxud da hər ikisindən istifadə olunmaqla hazırlana bilər. Bununla bağlı daha ətraflı məlumat müəllim tərəfindən imtahan öncəsi veriləcək.</p>
--	--

Təqvim planı

Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları (hər biri 4 saat)	Dərslik / Tapşırıqlar
1.		Dünya iqtisadiyyatı nədir və necə inkişaf etmişdir?	<ol style="list-style-type: none"> 1. MacKinnon D. Introduction to Economic Geography, pp. 1-19. 2. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). səh. 5-6. 3. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. s. 3-6.
2.		Dünya təsərrüfatının modeli və tipləri. Beynəlxalq əmək bölgüsü	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. H.B.Soltanovanın redaktəsi ilə. s. 14-21. 2. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. s. 8-14.
3.		İqtisadiyyatın qloballaşması və	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rubinstein J. Contemporary human geography. pp. 194-216.

		transmilli korporasiyaların fəaliyyəti	2. MacKinnon D., Cumber A. Introduction to Economic Geography. pp. 175-200. 3. Müəllimin elektron mühazirəsi.
4.		Beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya və dünya təsərrüfatı münasibətləri	1. MacKinnon D., Cumber A. Introduction to Economic Geography. pp. 89-117. 2. Lomakin V.K. Dünyanın iqtisadiyyatı. səh. 96-101. 3. Kərimov C.H. Orucov A.İ., İsrailov H.A. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin tənzimlənməsi (müvafiq hissələr). 4. Beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar. Bakı, 2012, 388 s. (əlavə oxu).
5.		Açıq iqtisadiyyat və dünyanın azad iqtisadi zonaları	1. MacKinnon D. Introduction to Economic Geography, pp. 89-117. 2. Rubinstein J. Contemporary human geography. (selected pages) 3. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. s.101-102.
6.		İnkişaf coğrafiyası	1. Rubinstein J. Contemporary human geography. Pp. 194-216. 2. MacKinnon D., Cumber A. Introduction to Economic Geography. pp. 175-200.
7.		Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin formaları	1. Lomakin V.K. Dünyanın iqtisadiyyatı. s. 86-91. 2. Müəllimin elektron mühazirəsi.
		Aralıq imtahanı	
8.		Dünyanın neft, qaz və kimya sənayesi	1. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s. 24-31, 47-51. 2. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. s.178-186 3. Müəllimin elektron mühazirələri.
9.		Dünya metallurjiyası və maşınqayırma sənayesi	1. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s.35-43, 44-46. 2. Müəllimin elektron mühazirələri.
10.		Dünya energetika və elektroenergetika sənayesi. Qlobal energetika problemi	1. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s. 32-34, 81-83. 2. Rubinstein J. Contemporary human geography. pp. 242-261, 314-335.
11.		Dünya yüngül və yeyinti sənayesi	1. Rubinstein J. Contemporary human geography. pp. 375-401. 2. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s.53-57
12.		Dünya kənd təsərrüfatı	1. Rubinstein J. Contemporary human geography. pp. 406-435.

			2. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s. 58-68 , s. 51-52.
13.		Qlobal ərzaq probleminin mahiyyəti və coğrafiyası	1. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. s.164-176. 2. Müəllimin elektron mühazirələri.
14.		Dünya nəqliyyat sistemi və xidmət sahələri	1. Rubinstein J. Contemporary human geography. pp. 448-460, 2. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s. 69-77.
15.		Ekoloji problemlər və dünya təsərrüfatı	1. Dünyanın iqtisadi və sosial coğrafiyası. (H.B.Soltanovanın red). s.84. 2. Lomakin V.K. Dünya iqtisadiyyatı. s.262-268.
		Final imtahanı	

Bu sillabus fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik olarsa, barəsində öncədən xəbər veriləcək.